

Склябовський
Олександр Васильович
(1793-1831)

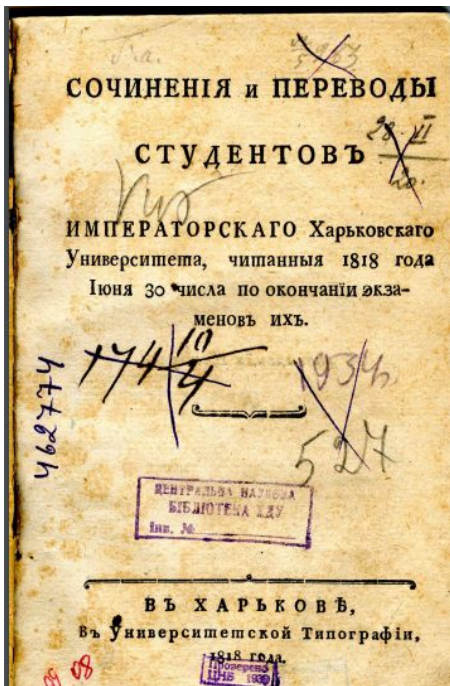
**поет, вихованець і
професор Харківського університету**

«Поэт, расширяя пределы деятельности человеческой изображением вымышленных случаев и происшествий, имеющих все признаки истины, выводит, так сказать, душу из низкой сферы ограниченности, доставляет ей новую, разнообразнейшую и приятнейшую пищу и дает ей живо чувствовать ее божественное происхождение».

А.В. Склабовский

Дати життя і творчості:

- Народився Олександр Васильович Склабовський у 1793 році. Закінчив Воронежську семінарію.
- У 1815 році вступив до Харківського університету. В університеті панувало студентське захоплення поезією, яке підтримувало місцеве начальство. Це було дуже природно для того часу.
- У збірнику "Сочинениях студентов и вольнослушателей Императорского Харьковского университета", що вперше з'явився у 1817 році, було надруковано перший твір Склабовського: «Рассуждение об испорченности природы человеческой и о помощи, какую доставляет нам истинная философия к поправлению оной».

II. Историческій взглядъ на Россію
отъ основанія Монархій до порабощенія
ея Татарами, -- съ 862 по
1240^ю годъ.

Студента Складовскаго.

Политическое состояніе Славянъ, въ глубокой
отдаленности времени населявшихъ нынѣшнюю Евро-
пейскую Россію, покрыто почти непроницаемымъ
мракомъ. Ни одна изъ древнихъ летописей не объ-
ясняетъ намъ удовлетворительно, какое точно было
правленіе Славянскаго народа прежде прибытія Рю-
рика въ Сѣверную Россію — къ Новгородцамъ. Мо-
жетъ быть у первобытныхъ Славянъ, какъ и у пер-
вобытныхъ Грековъ и Римлянъ, были свои Цари или
Князья; можетъ быть при Дворахъ Князей сѣихъ,
какъ ибогда при дворѣ Улисса, просиме пастухи
были въ тожь время и первыми Сопішниками ихъ въ
дѣлахъ Государственныхъ; можетъ быть. . . Но все
это будущъ одни предположенія, одни вѣроятныя
только догадки, которыя всегда останутся пред-
положеніями, догадками. Известно впрочемъ, что Кіе-
ляне прежде еще Оскольда и Дира имѣли своихъ
Князей. Что же касается до Новгородскихъ Славянъ,
то правдоподобіе, что у нихъ правленіе до призва-
нія Рюрика было республиканское; — и сіе мнѣніе
стѣмъ вѣроятнѣйшимъ покажется, чѣмъ болѣе вни-
чемъ въ характеръ, духъ независимости, гордости и

У збірнику «Сочиненияхъ студентовъ
и вольнослушателей Имп.

Харьковского университета» від
30 червня за 1818 рік було

надруковано його твір:

«Исторический взгляд на Россию
от основания монархии до
порабощения ее татарами»

[http://dSPACE.univer.kharkov.ua/
handle/123456789/9584](http://dSPACE.univer.kharkov.ua/handle/123456789/9584)

У цьому ж збірнику були надруковані його наступні твори.

VI. De felicitate hominis.

Студента Склабовського.

Homo naturaliter appetit, quicquid efficit sensationes jucundas et gratas; has ille sectatur, et omnia perquirat media semper eas procurandi; ea vero, quae sensationes molestas et ingratas excitant, perhorrescit diligenterque a se amovere studet. Complexus sensationum gratarum, quas quisque nostrum pro arbitrio sibi comparat, constituit nostram, quoad naturam sensitivam, felicitatem; causa vero et fons omnium sensationum tum jucundarum, tum molestarum est ipsa natura, aut, quod idem est, res illam constituentes, earumque in organa nostra sensoria impressiones. Sed quia natura sensibilis, etiam si omnibus hominibus communis est, in singulos tamen diversissime agit, non omnes unis iisdemque rebus perfrui cupiunt homines, nec eodem earum usu delectantur, verum quibus unus ad delectationem suam utitur robur, in iis ipsis alter nihil invenit, quo delectetur. Hinc et ipsam felicitatem unius hominis non unum idemque constituit, in quo et alter consistere illam existimet. Sic luxuriosus et avarus certe amant argentum, sed modus eo utendi quam maxime varius est! Item mercator et is, qui literis deditus est, libenter suscipiunt itinera, et ambo vitam suam persaepe fluctibus committunt aliisque periculis exponunt, sed obiectum peregrinationis non idem est mercatoris ac hominis docti: mercator nempe peregrinatur, ut divitias ac naturae thesauros, qui aliis regionibus proprii sunt, exquirat ac in suam utilitatem comparet et convertat, ut inde fiat ditissimus pecuniarum; cultor autem Musarum peregrinatur, ut sphaeram cognitionum suarum, quoad perfectionem et

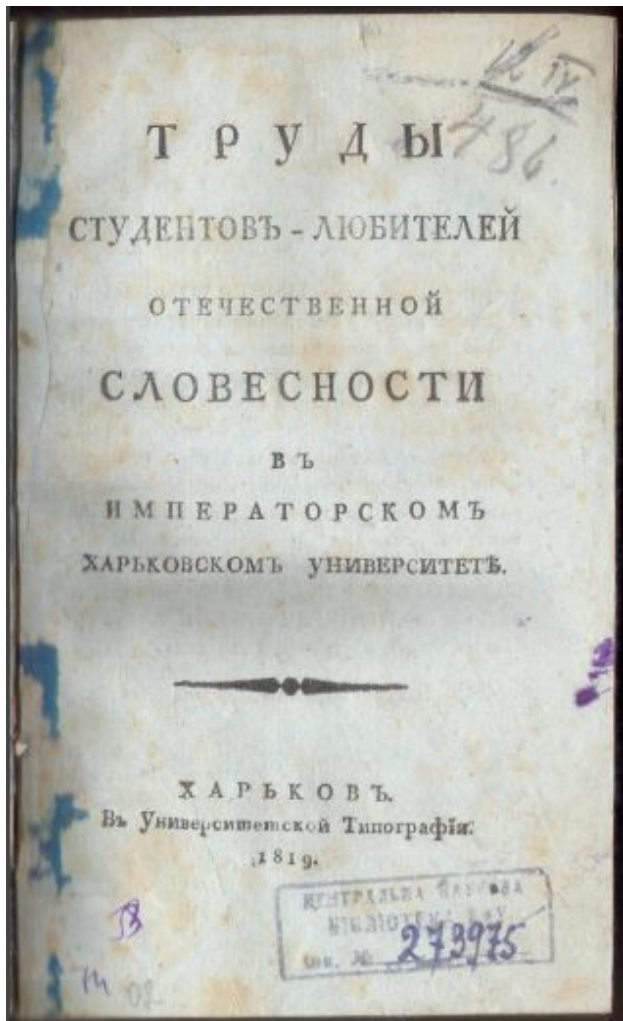
VII. Пѣвецъ Творца.

Студента Александра Склабовського.

Мракъ ночи на скалахъ рѣдѣть;
Зарница на небѣ горить;
Передразвѣшныи вѣтеръ вѣетъ,
Колелебеть листь, потоки струишь;
Чуть брежжеть свѣтъ ошь звѣздъ далѣкихъ;
Луна посмеркла — и въ глубокихъ
Долинахъ тѣни улеглись;
И край небесъ, и доль съ холмами,
Покрывшись золома струями,
Пурпуровымъ огнемъ зажгашь . . .

Вдали — на холмѣ возвышенномъ,
Облитомъ пламенной зарей,
Сидѣль въ безмольѣи священномъ
Природы сынъ — Пѣвецъ молодой, —
И ясны, чувства полны, взоры
На токъ, на лугъ, на дѣсь, на горы
Предъ нимъ горящи усремяля.
Вздокнувъ, ошь въ думу погрузился . . .
Вдругъ взоръ его воспламенился! . . .
Пѣвецъ поспѣшно лиру взялъ.

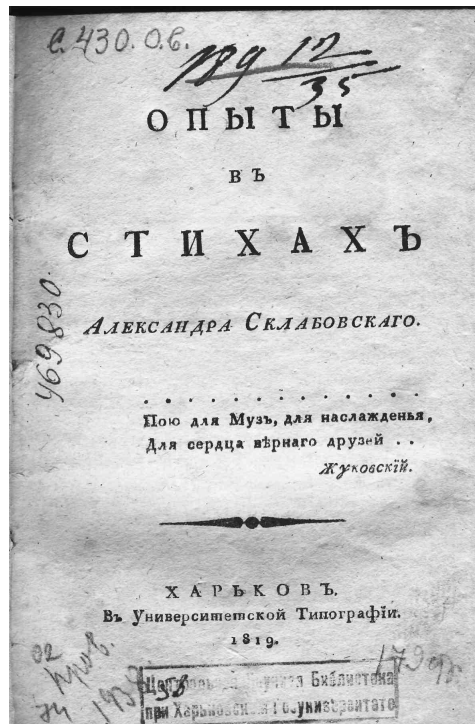
Припрунулся къ струнамъ перстами —
И рокошь вдругъ и звонъ ошь нихъ
Съ холма понесся вѣтерками . . .
Пѣвецъ поешъ; но голосъ тихъ
И выраженья чувствъ несмѣлы . . .

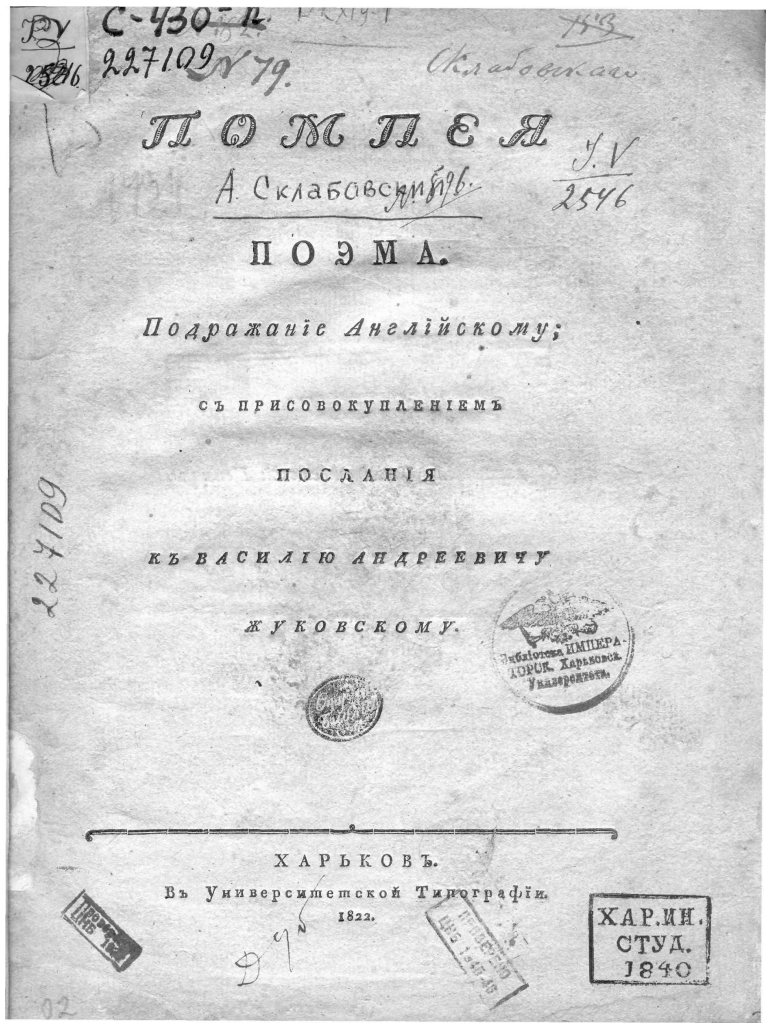
У 1819 р. харківські студенти створили «Общество любителей отечественной словесности», яке щотижнево влаштовувало засідання і навіть випустили збірник під назвою “Труды студентов-любителей отечественной словесности в Императорском Харьковском университете”. Перший розділ збірника представлений прозою, а точніше сказати «статтями морально-повчальними». Олександр Васильович надав в цей розділ кілька своїх перекладів серед яких: «Изящная словесность. Правила искусства писать (из Бюффона)», «О причинах упадка красноречия (из д’Агессо)», «Четыре возраста человека (из Ласепада)», «Живописная проза. Аллегорическое изображение четырех времен года (с французского)» и «Патриарх полей при окончании прекрасного дня (из Рейрака)».

<http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/9963>

У 1819 році О.В. Склабовський видав у Харкові першу збірку віршів «*Опыты в стихах*».

Цветок прелестный, голубой,
Развившийся уединенно
Под сенью тополя густой
В долине тихой, отдаленной!
...Любимец розы - ветерок
Тебя украдкою ласкает;
Эфирный житель - мотылек,
Резвясь, вокруг тебя порхает...
Цвети же, дорогой цветок,
И взор мой усладяй собою,
Пока тебя завистный рок
Не тронул хищною рукою...
Увы! пора твоя пройдет –
Подует ветер полуночи,
И бор дремучий потрясет,
И дрогнут устрашены рощи...

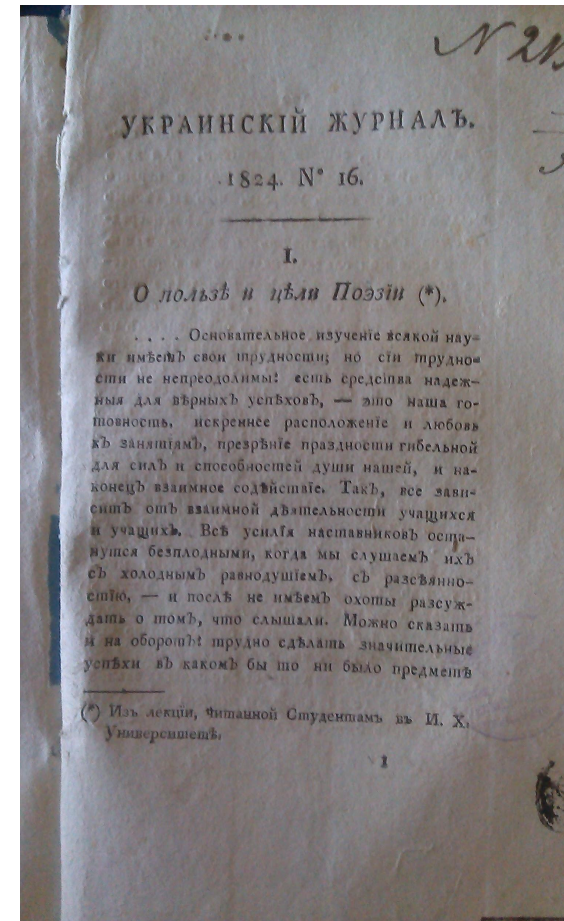

Викликає інтерес поема Склябовського «Помпея. Поэма. Подражание английскому с присовокуплением послания к Василию Андреевичу Жуковскому». (1822)

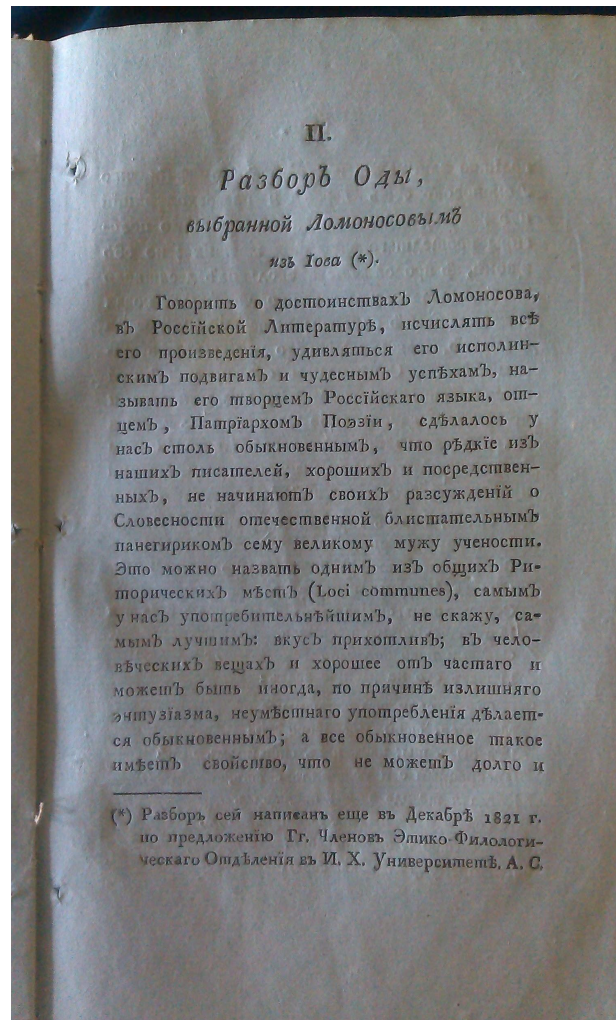
«Без всякого пристрастия сказать можно, что время, упражнения и благоприятные обстоятельства жизни скоро представят свету в г. Склябовском счастливого подражателя Жуковскому. Талант виден во всяком его стихотворении; отделка во многих местах не оставляет ничего желать читателю лучшего».

“Украинский вестник” (1819)

- У 1823 р. Склабовський отримав ступінь магістра в Харківському університеті.
- З 1820 по 1825 рр. перебував на посаді ад'юнкт-професора на кафедрі історії російської літератури, де показав себе талановитим журналістом і поетом.
- Редактор журналу «Украинский вестник» (1824–1825 рр.)
- Для розвитку естетико-літературної думки цікава його стаття: «О пользе и цели поэзии» в «Украинском журнале» №16 и 17 за 1824 рік.

Як професора і вченого, Склабовського добре характеризує стаття, яку розмістив він в «Украинском журнале» за 1824 р. «Разбор оды, выбранной Ломоносовым из Иова». Розбір, цікавий тим, що вказує на кращі на той час прийоми університетської критики.

- Викладачем у Харківському університету був до 1826 року.
- З 1825 по 1830 рр. О.В.Склабовський – чиновник канцелярії попечителя Харківського навчального округу, а через п'ять років перейшов до департаменту уділів.
- Помер Склабовський у 1831 році у віці 38 років.
- Портретів Склабовського не збереглося; немає про нього ніяких спогадів.

Творчість О.В. Склабовського – найвидатнішого в Україні елегійного романтика – відобразила поетичне завоювання психологічного романтизму 1800-1810-х рр. і, у зв'язку з цим, мала деяке значення для становлення романтичних жанрів елегії, романсу, балади в українській поезії 1820-1830-х рр.

З бібліографією О.В. Склабовського можна ознайомитися у

книгах:

1. Историко-филологический факультет Харьковского университета за первые сто лет его существования (1805–1905) / Под ред. М.Г. Халанского и Д.И. Багалея. – Х.: Изд-во САГА, 2007. – С.59–71
2. Лосиевский И.Я. Русская лира Украины: Русские писатели Украины первой четверти XIX века /И. Лосиевский. – Х.: ОКО, 1993
3. Русский биографический словарь. – Т.18. – С.-Петербург, 1904. – С.558

Інтернет посилення:

— — —

<http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/simple-search?query=%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9&submit=%D0%9D%D0%B0%D0%B9%D1%82%D0%B8>

<https://books.google.com.ua/books?id=GgWUDwAAQBAJ&pg=PA123&lpg=PA123&dq=%D1%81%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D0%B2%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9+%D0%B0%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D1%80+%D0%B2%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87&source=bl&ots=JhF2Gy0lv4&sig=ACfU3U0o>
Q